

KOČEVSKI SLOVENEK

Izhaja vsakega 5., 15. in 25. dne v mesecu; če je na tak dan praznik, dan prej. — Pos. štev. 150 din.; letn. naročnina 30 din., v zamejstvu 60 din. — Poštno-čak. rač. št. 17.785. Oglasi po ceniku. — Izdaja konz. lista, čigar predst. je Karel Škulj, župnik v Dol. vasi pri Ribnici. — Urednik Frau Radešček, Kočevje. — Tiska tiskarna J. Pavliček, Kočevje.

Še: Kočevje z gospodarske plati

V minulem mesecu je Ljudska posojilnica, reg. zadruga z neomejeno zavezo, v Kočevju imela svoj deveti redni občni zbor. Pri tej priložnosti bo prav, da podamo nekaj splošnih misli glede na stanje slovenskega gospodarstva na Kočevskem.

Kakor je bilo že v prejšnjih člankih omenjeno, je splošno stanje, kljub rastoči zavesti in odpornosti slovenskega življa na Kočevskem, kaj malo razveseljivo. Slovenstvo na Kočevskem se iz svojih moči gospodarsko ne more dvigniti na tisto višino, ki mu gre po njegovi številčnosti in zavesti, zlasti pa po izrednem pomenu tega ozemlja za narod in državo.

Vse premalo se zaveda slovenska in jugoslovanska javnost, a da ne mislimo na domoljubne dolžnosti državnih gospodarskih in denarnih institucij in politične uprave, da je Kočevsko najbolj občutljiva točka v našem narodnem organizmu, ki je neločljivo povezan z jugoslovansko državno skupnostjo. Prepričani smo, da bi kjerkoli drugje v svetu v podobnem primeru z vsemi sredstvi podpirali vsako dejavnost, da se nemoteno preliva narodno in državno življenje prav po vseh predelih. Nikjer na svetu ne bi mirno in ravnodušno gledali, da tuja narodna skupina čez svoje stvarne moči ne le raznaroduje in gospodarsko obvladuje naš življ, marveč si celo nadeva neko poslanstvo, ki je nasprotno interesom jugoslovanske države in slovenske narodnosti.

Vsaj slovenski denarni zavodi, četudi jim je razumljivo tuja vsaka sentimentalnost, kakor bi nekateri poslovni ljudje radi krstili idealni in nesebični boj za narodne pravice, bi morali končno biti na čisto s tem, da so njihovi denarni interesi najbolj varni v trdni slovenski kmečki zemlji.

In Ljudska posojilnica v Kočevju mora kot edini domači zavod sama iz svojih skromnih sredstev obvladovati ves denarni trg med slovenskim siromašnim kočevskim ljudstvom, ne da bi našla razumevanja tam, kjer bi ji njeno človekoljubno in domoljubno delo, ob dobri volji, mogli zelo olajšati in pomagati našemu ljudstvu brez resnega tveganja sredstev v ta namen.

Iz poročila z občnega zbora Ljudske posojilnice vidimo zadovoljivo, četudi skromno poslovanje kljub omejenim sredstvom. K temu je pripomoglo tudi to, da je vse kmečke dolžnike prevzela Priv. agrarna banka in dobroimetje pri tej banki za te dolžnike se je preko Zadrugne zveze lombardiralo pri Narodni banki. S tem je Ljudska posojilnica dobila nov pogon, kar je bilo tem lažje, ker se je zaupanje v zavod zelo okrepilo. Ne le, da je dviganje vlog znatno popustilo, marveč tudi nove vloge polagoma naraščajo. Zato je upravičeno upanje, da bo posojilnica postopno dosegla popolno likvidnost.

Denar se je varno nalagal in med aktivami ni prav nobene dubiozne postavke. Dolžniki so po večini kmečki posestniki, ostali pa so zasebniki z dobrim in zanesljivim poroštvo. Po osmih letih svojega poslovanja je bila Ljudska posojilnica lani prvič primorana zahtevati dražbo nepremičnine, da zavaruje svojo terjatev, ki je krita z vrednostjo posestva.

V zadnjem času je izredno veliko povpraševanje za posojila, zlasti ker se slovenskemu življu odpira možnost za nakup zemljišč bodisi od agrarne reforme ali iz proste roke. Hkrati pa se pokazuje tudi živahna stavbna podjetnost. Vprav to naloge so ustanovitelji posojilnice imeli pred očmi, da se namreč pomaga kočevskim Slovincem v gospodarskem boju proti gmotno dobro podprtim drugorodcem, od katerih je naš življ še vedno bolj ali manj odvisen, kar znatno otežkočuje dvig narodne in državljanske zavesti. Če ne poglobitvi, pa vsaj eden prvih namenov posojilnice je in mora biti, posredovati nakup zemlje za naseljevanje delavnih slovenskih ljudi in jim zidati hiše, pomagati pri ustanavljanju obrtnij, podpirati zasebne, samoupravne in državne uslužbenke s kreditom in sploh finančno okrepiti slovenstvo na Kočevskem. In vprav zato so Slovenci na Kočevskem ustanovitev svoje posojilnice v Kočevju tako živahno pozdravili.

Ta edini slovenski domači denarni zavod bi se že bil krepko dvignil in danes blagodejno deloval v splošno slovensko korist, ko bi ne bilo denarne krize, ki je vprav v letu ustanovitve te posojilnice nastopila in zavrla nadaljnjo rast.

Nove vloge danes na Kočevskem niso v potrebnem razmerju z velikimi nalogami, ki čakajo naš denarni zavod na teh naših tleh. Po izkušnjah, ki jih imamo, ni pričakovati od krogov izven Kočevskega kake učinkovite pomoči. Vemo, da leži precej denarja, zlasti drobnih vlog s Kočevskega, v državnih denarnih zavodih, ki so za časa krize imeli bogato žetev, da je nam ostalo le še strnišče. Ako bodo domači slovenski vlagatelji razumeli svojo narodno dolžnost in uslišali klic kočevskih Slovencev za pomoč, se bodo vloge začele vračati v naš domači slovenski denarni zavod v Kočevju. Kot zadruga z neomejeno zavezo je Ljudska posojilnica popolnoma varen denarni zavod, ker ne opravlja nobenih bančnih in spekulativnih poslov in ne vlaga denarja v tovarniška podjetja, ki so močno izpostavljena nestalnosti trga in konjunktura.

Zdaj, ko se je Ljudska posojilnica preselila v bolj primeren lokal na spodnji glavni trg, se bo ugled zavoda tudi na zunaj znatno dvignil. S tem v zvezi bo treba z živahno agitacijo vzbuditi zmisel za varčevanje in navrniti slovenski denar s Kočevskega, da se vrne in ostane na Kočevskem! Ljudska posojilnica v Kočevju, ki je edini samostojen slovenski domači denarni zavod na Kočevskem, pač ne bo, spričo tolikih tukajšnjih narodnih potreb, odvajala naloženi denar izven svojega področja.

Število članov je narastlo na 90 združnikov, ki imajo 145 deležev. Prejemkov je v l. 1938 bilo din 502.402'83, izdatkov pa 499.579'84 in je bilo torej denarnega prometa din 1.001.982'67.

Na občnem zboru navzoči član Ljudske posojilnice, g. prof. Fr. Uršič, je v svojem govoru izjavil, da je vesel ugodnega poročila o tem našem domačem denarnem zavodu. Živo se je spominjal, kako sta g. duh. svetnik Škulj in odvetnik g. dr. Lavrič navdušila tudi g. prof. Uršiča za to posojilnico, zlasti ko se je že takrat videlo, da Mestna hranilnica v Kočevju, kamor so tukajšnji Slovenci nosili svoje prihranke, drvi v neizogibni pogin. V nadaljnjem svojem govoru je g. prof. Uršič dejal:

„Načelnik posojilnice, g. duh. svetnik

Škulj, je hotel dati Slovincem nadomestilo, ker so Nemci že zdavnaj prej ustanovili svoj močan denarni zavod. Vsi ustanovitelji so mislili, da bo šlo vse gladko in nihče ni računal, da bo pozneje nastopila v gospodarstvu kriza, ki je zavrla obratovanje mnogih denarnih zavodov in nekatere celo umrtvila. Nihče tudi ni pričakoval, da bo na mesto Mestne hranilnice v Kočevju pozneje nastopila Hranilnica dravske banovine, ki pa seveda v prvi vrsti posluje s poldržavnimi in državnimi institucijami, katerih število pa je v Kočevju in v kočevskem okraju omejeno. In kljub vsemu temu, kar potrjuje tudi poročilo g. načelnika, je delovanje Ljudske posojilnice zadovoljivo in ustreza željam in zahtevam, ki smo jih imeli ob ustanovitvi. Seveda je treba močnejše agitacije za slovensko načrtno gospodarstvo v Kočevju. Temu gospodarstvu naj bi bila Ljudska posojilnica eden izmed trdnih stebrov. Pozdravljam misel načelnika, g. K. Škulja, da se je obrnil do močnejših slovenskih denarnih zavodov, ki bi naj posojilnici pomagali z vlogami, da se to načrtno gospodarstvo s posojili kredita zmognim Slovincem po Kočevskem omogoči. Seveda je treba posebno v kočevskem okraju vrniti zaupanje v denarne zavode z ozirom na razmere pri Mestni hranilnici kočevski. Še bo treba mnogo časa, preden se vlagatelj privadi na prejšnje svoje zaupanje. Zato trpi tudi pošten denarni zavod. Pri tej priložnosti je treba poudariti, da so Nemci v svojem načrtnem gospodarstvu enotni in je malo verjetno, da bi nemški denarni zavod, pa naj se imenuje kakor hoče, dobil vloge nemških vlagateljev. Edino kar je možno za vse, je trgovanje z valutami, to je z dolarji, ki jih imajo Nemci, prodajo jih pa tistemu, ki jih bolje plača.“

Tem mislim pač ni treba ničesar več dodajati. Odpovedati se bo treba vsem utvaram kake pomoči iz Slovenije, ki lahko miselno prepušča Kočevsko samosobi.

Slovenci na Kočevskem na vas je sedaj, da s svojimi zvestimi voditelji, ki vas nikoli zatajili niso, vzdržite in nadaljujete svoj boj za svoje narodno in gospodarsko blagostanje!

Blagoslov domače grude

Sveta si zemlja slovenska in blagor mu, kdor te s svojim znojem namaka, da mu rodiš! Bolj kakor kjerkoli drugje, je na Kočevskem očito, da ofresaš, o zemlja naša, s sebe vsak tujski jarem in si le svojim slovenskim otrokom dobra in nežna mati!

Tukajšnje nemško glasilo je za veliko noč izšlo v podvojenem obsegu, ki je skoraj vseskozi ena sama tožba, kako se tisti, ki se še štejejo za Nemce, odtušujejo tej naši zemljici. „Ali je kaj bolj žalostnega,“ piše ta list, „kakor je konec jezikovnega otoka, konec, ki ga je povzročil zadnji rod s svojo strahopetnostjo in brezmočnostjo? Zakaj šeststoletno ljudstvo se s samimi predpisi in naredbami ne more ne vzdržati ne izbrisati.“ Da, res je to, avstronemštvo je moralo proti odpornosti in upornosti te slovenske zemlje uporabiti še vse hujša sredstva, kakor pa so predpisi in naredbe, da se vzdrži videz nemštva v teh krajih! Šeststo let najhujšega pritiska navseh področjih proti slovenski zemlji je bilo treba za raznarodovanje Slovencev! In ko je v to temo

krutega suženjstva posijalo solnce jugoslovanske svobode na umrteno zemljo našo, je zadostovalo samo borih dvajset let, ne da bi bilo treba kakih nasilnih predpisov in naredb, da se ta ljuba slovenska zemlja vrne v naročje svojemu rodu! To nam dokazuje Jeremijevo žalujke nemškega glasila! V šeststo letih se zemlja in priseljeni tujec nista mogla sprijazniti drug z drugim in se navezati drug na drugega! Ali je treba še bolj zgovornih dokazov, kako je ta zemlja vsa naša in smo mi, samo mi, njeni do vseh vlakenc našega bitja? Saj nas s to zemljo veže nerazdružljiva, vekotrajna ljubezen! Da, tudi šeststo let more trajati sila, toda ljubezen v nekaj letih vse izgubi, vse povrne, vse popravi! Gruda slovenska, ti svojih ne zapusti nikoli! „Kočevar gre s krošnjo v svet, pravi nemški list, in se vrne poleti domov, pa si vzame blazino in leže v senco.“ Da, res je, ker sta si zemlja in ponemčenec drug drugemu odtujena. Slovenec ljubi svojo zemljo, in če gre na tuje, gre zaradi ljubezni do te zemlje, da ji s svojimi žulji prinese, kar ji je trebal! In kdor se zemlji odrodi, so za to vse globlji vzroki in ne pomanjkanje čuta ljubezni do zemlje!

Odtok tuje primesi z našega ozemlja je naraven, je upor domače grude proti vsiljenemu tujcu!

Ne pomaga niti to, če se zbere kje v Ameriki na kočevski veselici 600 Nemcev in 30 Kočevarjev, da s čistim dobičkom podpro nemško glasilu v Kočevju, ki bo menda poslej izhajalo — kakor poroča — tedensko! To so vbrizgi, ki samo podaljšujejo in ublažujejo smrtni boj!

Upira se zemlja in konec za potujčence je neizogiben!

To je blagoslov domače grude slovenskemu življu, in prekletstvo vsiljenemu tujstvu!

Dobro preberite!

Pomislite, če niste tudi Vi med tistimi, ki še niso poravnali naročnine! Ta se plačuje vnaprej. Bolj kakor kedaj prej potrebuje naše ljudstvo na Kočevskem svoje neustrašeno obrambno glasilu, leto pa naročnin, podpor in oglasov!

Vzemite položnico št. 17.785, ki jo dobite na vsakem poštne uradu, in takoj nakažite, po možnosti še kaj več.

Uprava Kočevskega Slovenca.

Z belim orlom

Fran Radešček
(Nadaljevanje.)

Belgrajsko časopisje

Dr. Ivan Lah mi je dal priporočilo za urednika dnevnika „Straža“, ki naj bi me podpiral v mojem poročevalskem poslu. Namenil sem se torej, da ga obiščem. Danes bi niti ulice ne našel več, tako se je Belgrad spremenil tam okoli Obiličevega venca.

Bila je to enonadstropna razsežna stara stavba. Skozi vežo in prostorno dvorišče sem po lesenih in oglodanih stopnicah prišel pred vrata, kjer je bil pritrdjen napis Uredništvo in uprava „Straže“, urednik Šijački.

Potrkal sem in vstopil v ogromno, dvorani podobno sobo, ki je bila hkrati vse: stanovanje in prostor za urejevanje in ekspedicijo lista. Na sredi sta se igrala na tleh dva otroka. Ob levi steni je bil štedilnik, kjer je gospa pripravljala kosilo, v ozadju so bile postelje, drugod pa kar na dobro namero razpostavljeno drugo najpotrebnejše skromno pohištvo, po vegastem in škripajočem podu pa so ležali kupi časopisja.

Šijački je sedel pri mizi blizu okna, ob desni steni. Sprejel me je res z vso tovariško iskrenostjo. Nič se ni opravičeval. Ko je prebral pismo dr. Lahja, mi je z veseljem ponudil stol.

„Vidite, tako žive pri nas peresa, ki se

Pogled po svetu

Smo v stalni napetosti. Če se kje trenutno malo zrahlja, že na drugem koncu vzplame nov dogodek. Tako smo za velikonočno dobili zasedbo Albanije po Italijanih. Zadeva je bila že davno pripravljena in zrela. Zato zasedba ni iznenadila nikogar. Bil je to naravni potek za politiko Italije, ki ne dopusti do Jadranskega morja, ki je rokav Sredozemskega morja, nobene velesile. Razumljivo pa je, da Italija ne namerava zavzeti cele Albanije. V nedostopnem gorovju so divja plemena Malisorov, ki ne poznajo nobene civilizirane uprave. Za vsakega Malisora bi bilo treba vzdrževati najmanj dva orožnika, kar se doslej še nobeni oblasti ni izplačalo, ampak jih je pustila v popolni svobodi. V obmorskih ravninah pa imajo Italijani sebi dokaj naklonjeno prebivalstvo. Toda to je le ozek, po večini močvirnat pas, ki komaj daje oporišče za pomorske vojne operacije. Zato Jugoslavija nima razloga, da se vznemirja, zlasti zato ne, ker je italijansko prijateljstvo v teh trenutkih izredno dragoceno. — V balkanskem sporazumu se vezi precej rahljajo, ker se stališče Bolgarije še ni izjasnilo. V njej se je pojavila nova organizacija „Narodnih legijonarjev“, ki se posebno zavzema za nasilno dejavnost proti Romuniji zaradi Dobrudže ob Črnem morju. Odposlanstvo teh legijonarjev se bo udeležilo tudi proslave Hitlerjeve 50. letnice v Berlinu. Prizadevanje Anglije, da proti osi Berlin—Rim ustvari ravnovesje, se je precéj zavrlo. Španija se je zdaj že kar odkrito postavila ob bok Italije in Nemčije. Francija je zdaj v hudih kleščah, zlasti ko so italijanski prostovoljci še vedno na španskih tleh. V Franciji je bil izvoljen za predsednika dosedanji predsednik Lebrun, ki je posebej nasprotje „ljudski fronti“, ki je največ kriva za špansko morijo in za velike težkoče v notranji in zunanji politiki Francije. — Poljska je zdaj trdno povezana z Anglijo in Francijo, ne da bi raztrgala svoje stare vezi z Italijo. — Češka je sprejela svojega pokrovitelja iz Berlina, ki je izrazil željo, da češki narod spozna nemško poslanstvo. Predsednik češke vlade Beran je ob pozdravu pokrovitelja izjavil, da češki narod z zaupanjem gleda v svojo prihodnost. V vsa uredništva so bili poslani nadzorniki, ki bodo vodili pisanje čeških listov. — V angleško vojsko bo vstopilo veliko čeških častnikov. — Ameriška vojna industrija dela s polno paro. — Celo belgijska in nizozemska vlada sta ukrenili, kar napetost zahteva, da ju ne iz-

ne pomakajo v blagajne za sumljive namene.“ In ves najin pogovor, ki mi je marsikaj osvetlil, je zavzel to snov.

Časopisje je v Belgradu cvetelo, kakor koprive ob plotu. In ljudje so kar hlepeli za novicami, senzacijami in dnevnimi udrihnicami. No, saj danes tudi ni dosti bolje. In en sam časopis ni bil dovolj; navadno so ljudje kupovali kar po tri ali še več. Prodajalci časopisja, bosopeti navihanci iz predmestja, so kričali svoja gesla, četudi o njih v časopisu ni bilo govora. Glasila strank so se slabo prodajala, ker je bil ves prostor v njih izpolnjen s političnimi in osebnimi polemikami. Zato je pa „Politika“, ki je vedno služila vsakemu režimu, pa se kljub temu držala „čaršije“, bulvarnega tona v pisavi in po vsebini, nosila prvi zvonec. Že pred balkansko vojno je izhajala v blizu 15 000 izvodih, kar je bilo za malo državo s 70% analfabetov, izredno veliko. „Zastava“, dnevnik liberalne stranke, je bil najmanj čitan časopis, pa se je le sukal z 2000 izvodov dnevno.

Ob vojnih napetostih in zaradi vesti z bojišč so najbolj cveteli dnevniki. Periódno časopisje se ni moglo dosti uveljaviti, tudi resni beletristični listi so težko orali ledino. Tem bolj so se pa rinili med ljudstvo malovredni listi s spolzkimi romani in humoristični tedniki s slabimi, lascivnimi dovtipi ali skrhanu urezanimi političnimi satirami.

In Belgrad, ki je štel komaj 90.000 prebivalcev, je bil edini želodec za vso to du-

nenadijo viharni dogodki. Italija ima že milijon vojakov pod orožjem. Na vseh straneh se mrzlično pripravljajo na vojno, ki jo imajo za neizogibno. V Jugoslaviji pa niti sledu o kakih pripravah. Kdor se zadene ob nas, bo imel opraviti s sosedom — prijateljem!

Velikonočna procesija v Kočevju

Ves čas pomladnega brstenja prepleta globoka verska skrivnost Gospodovega vstajenja. Iz trpljenja in žrtve kreše pobožna misel življenja, ki je pot k nedosegljivim idealom. Le-ti edini so, ki tro lupine staranja in smrti, da zazeleni nastajajoče upanje, po katerem se obnavlja brsteče življenje.

In velikonočna procesija je višek doživetja tega najlepšega Gospodovega praznika!

Slovenci v Kočevju smo letos imeli svojo procesijo, pa je nismo doželi ne kot katoličani ne kot Slovenci. Nismo je posvojili. Zanimarili smo najslovesnejšo in najzgovornejšo versko in narodno manifestacijo!

Kot načelno katoliško-slovensko narodnoobrambno glasilu bi hudo grešili, če bi opustili obrambo teh načel proti mlačnim in otopelim nazorom, ki po krivdi naših verskih in narodnih nasprotnikov vedoma ali nevedoma tudi velikonočno procesijo — ta prelestni biser iz dediščine naših pradedov — potiskajo v brezpomembno vsakdanost — v golo navado. Bila bi hlapčevska usluga sedanjim poganskonacionalistični dobi, ko ne bi več našli veselja in lepote v slovesni velikonočni procesiji! Svoje okrepljeno narodno življenje v nerazdružni zvezi s svojo ožjo in širšo domovino bi morali vložiti z vso gorečnostjo in prekipelavim veseljem, z borbenostjo in voljo, s povzdignjenim duhom in s pobožno dušo vprav v to velikonočno procesijo, ki smo jo imenovali slovensko!

Ko je vsa Slovenija najslovesnejše praznovala Kristusovo Vstajenje, je bila velikonočna procesija v Kočevju le bolj podoba našega narodnega pogreba!

Krivda zato je v nas vseh in v nikomer posebej. Je to strup, ki ga vdihavamo iz okolja, kuga, ki sta jo semkaj zanesla svobodomiselnost in komunistično brezboštvo, da se niti v najslovesnejših trenutkih ne najdemo v narodni skupnosti. In to kljub slovenskim duhovnim vajam, ki jih je ob veliki udeležbi tako lepo vodil g. dr. P.

ševno hrano, ker notranjost Srbije je živela staro svoje patrijarhalno življenje turške raje. Le večji kraji so imeli več zanimanja za belgrajsko posebno življenje in njegovo časopisje.

Urejevati dnevnik v Belgradu ni bilo tako težko. Zasledovati dogodkov po svetu v tujem časopisju sploh ni bilo treba, ker je to storil Presburo na državne stroške in vsak dan delil uredništvom brezplačno ne le brzojavne novice, marveč tudi prevedene članke in izvlečke iz tujega časopisja, kolikor se je nanašalo na Srbijo in je bilo v interesu režima, da se priobči. Vsak petošolec je že hotel biti „novinar“ in je pisal, če ne zastoj, pa za skromno nagrado, kar mu je urednik naročil. Zato se tovarišu Šijačkemu nisem več čudil, ko sem spoznal, kako malo je bilo treba, da se ustanovi in vzdržuje dnevnik v Belgradu. Seveda, list, ki bi pisal zaradi določenih načel in političnega programa, pri tem pa bi zanemarjal gone in nagibe širokega občestva po senzacijah dehtivih bravcev, se ne bi mogel vzdržati brez podpor stranke ali dispozičijskega fonda.

Torej za skromno prestolnico, kakršen je bil Belgrad pred vojno, in celo brez posebnega zaledja bravcev v notranjosti Srbije, je bilo kar čedno število časopisja. V Belgradu je bilo kar 126 listov, od tega samo dnevnikov 26. Seveda glede na obseg in kakovost listov je treba marsikaj upoštevati in gledati skozi prste z očmi predvojnne Srbije.

(Se bo nadaljevalo.)

Eržen in nas uvažal v razumevanje velikonočnega praznika!

Po vsej pravici smo pričakovali, da se bo vse storilo in ničesar opustilo, kar bi moglo povzdigniti veličanstvenost in slovesnost naše procesije v Kočevju.

Pravočasno je bilo treba pritisniti na odločilnem mestu, da bi se bil rabil v slovenski velikonočni procesiji slovenski obrednik. Brez vsake nujne potrebe se je slovenski cerkveni pevski zbor pomnožil s člani Kat. prosvetnega društva. Pevski zbor, pa naj bi bil še tako močan, zaradi močnega zvonjenja ni mogel priti do veljave. Bolje bi bilo torej, da se je Kat. prosv. društvo oficijelno in korporativno z zastavo udeležilo procesije ter pomnožilo vrste vernikov. Kje so ostale narodne noše, ki sicer ne manjkajo na nobeni večji posvetni prireditvi? Ves značaj procesije, ki bi morala biti slovenska, je bil ubit in uničen!

Duhovno berilo

Ce je med nami kdo, ki še ni opravil velikonočne spovedi, naj vendar dlje ne odlašaj. Čuje naj še eno neizrekljivo milost zakramenta sv. pokore: S svojim prijetelstvom in s posvečujočo milostjo nam Bog vrne v njem tudi vsa zaslužna dela, kar smo jih pred grehom imeli. —

Smrtni greh, predragi, nas sleče vseh storjenih dobrih del. Če se pa pravični od svoje poti obrne, govori Bog pri Ezehielu, bodo vsa njegova pravična dela, katere je storil, pozabljena... (Ec 18. 24). To je grozna stvar. Vsa zaslužna dela pozabljena! Tako da če bi v smrtnem grehu umrli, da bi vso večnost ne prejeli zanj nič plačila, marveč samo kaznen za greh, v katerem bi umrli. In če bi prej celo življenje molili, se postili, bičali — nič plačila. In če bi celo življenje prej nasičevali lačne, oblačili nage, stregli bolnikom, skrbeli za vdove in sirote — nič plačila. In če bi pred grehom živeli čisto kakor najčistejše device, strogo kakor najstrožji puščavnik, goreče kakor najgorečnejši spoznavavci, če bi trpeli za vero kakor najslavnjejši mučenci, širili kraljestvo božje kakor sveti apostoli... nazadnje pa v grehu umrli — nič plačila. O, to je strašno! Kaj početi, če se ta škoda popraviti ne da? Toda hvala Bogu, da se popravi. Zakrament sv. pokore jo popravi. Dobro spoved opravimo — in tisto uro je nazaj vse bogastvo dobrih del do zadnjega vinarja, ki smo ga dali v božjem imenu ubožcu, do zadnjega očenaša, ki smo ga pobožno odmolili, do zadnjega grizljaja, ki smo ga spokorno pritrkali, do zadnje žalostne solze, ki smo jo bogoydano izjokali... Ali je to res? O, res je! Čujte besedo božjo pri Joeli: Izpreobrnite se k meni, kliče Bog, in povrnil vam bom letine, katere je snedla kobilica, hrošč in gosenica (Jo 2, 12), to je vse letine zaslužnih del, ki so vam jih zamorili vaši grehi. O kolika sreča! Blagoslovljen tisočkrat veliki zakrament sv. pokore!

Kdo, predragi, bi ž njim še odlašal? Željno hitimo k velikodušnemu Bogu v tem zakramentu. Pristopimo, pravim z apostolom, z zaupanjem k sedežu milosti, da usmiljenje dosežemo. (Hebr 4, 16.)

Do dr. M. Opekli.

Prelepa društvena zastava, ki bi vprav v velikonočni procesiji najučinkoviteje povzdignila naš ponos in našega duha, manifestirala naša načela in potrdila versko in narodno zavest Slovencev, je onemela vprav v času, ko bi morala javno in glasno izpričati svoj namen in pomen! Slovenski dan v Kočevju je ta načela potrdil in to zastavo blagoslovil v obrambo in manifestacijo teh načel povsod in vedno, ne pa samo za posvetne prireditve!

In vendar se je zgodilo, da ta zastava ni zaplapolala v slovenski velikonočni procesiji! Slovenski fantje in dekleta, ki se v posvetnih prireditvah po pravici ponajajo s svojimi lepimi kroji, se v procesiji niso pokazali niti s skromnim odposlanstvom! Imamo lepo število slovenskih galscev v Kočevju, pa se nihče ni spomnil, da bi jih bil zbral in da bi bili s svojimi kroji povzdignili pestrost in vzvišeno lepoto

velikonočne procesije. Žrtvuje se denar za godbo v raznih prireditvah, toda za procesijo ni bilo sredstev. Šolska mladina, dasi so bile počitnice, bi se bila na poziv učitelstva in pod njegovim vodstvom vsekakor udeležila procesije v večjem številu. Zato je tembolj treba pohvaliti, da so čč. sestre iz Marijinega doma pripeljale svoje gojenke in je enako storil tudi Zavod za slepe. Procesije se je udeležilo tudi skromno število Marijinih družbenic obeh narodnosti. Izza Najsvetejšega je šel okrajni načelnik g. Brezigar in za njim zastopniki državnih uradov, orožniki in finančna straža. Tudi preprosto ljudstvo je bilo dobro zastopano. Luknjičavost v procesiji je povzročila tista svobodomiselna pena, ki ustvarja umeten prepad med ljudstvom in narodom. Težak odgovor bo dajala pred večnim Sodnikom nemška duhovščina za vsako slovensko, Bogu in narodu odtujeno dušo! Toda tudi kulturno-bojna vzgoja tako imenovanih narodnjakov, ki je po svoje vplivala na večjo ali manjšo mlačnost vernih Slovencev, ni brez krivde! Pokazalo se je tudi, da je skrajni čas, da se v katoliških organizacijah začne s sestavno vzgojo načelnosti v verskem in narodnem življenju. Le žal, da je med nami vse premalo načelnih katoliških vzgojiteljev, ki bi s krepko roko opleli narodnoprosvetno njivo. Narodno skupnost ne ogražajo toliko drugorodci, kolikor svobodomiselstvo in komunizem, ki razjedata najgloblje korenine naše narodne bitnosti.

Te naše ugotovitve so resen opomin, brez osti in pritiklin. Dobromislečim naj bodo v vzpodbudo, da se slovenstvo mora manifestirati in iskati svojo pravico tudi v cerkvenem življenju! To hočemo in to moramo hoteti!

Darujte za Prosvetni dom v Mozlju!

Poročajo

Kočevska Reka. Narodno-obrambne organizacije na Kočevskem si veliko prizadevajo za naš življenj na Kočevskem, toda še vse premalo se stori, da bi v sreih vsega slovenskega naroda zaplapolala iskra domoljubja za rojake na Kočevskem. Glede tega bo treba, da se lotimo dela in propagande med našo mladino. Slovensko katoliško dijaštvo, akademike in slovenske fante vabimo, da v počitnicah pridejo taboriti na Kočevsko, kjer jih čaka veliko hvaležnega dela za naš narod. Prosili bi, da z njimi pride tudi kak gospod duhovnik, ki bi hkrati s sv. mašo delil sv. zakramente in božjo besedo v naši lepi slovenski govorici. Ne potrebujemo pa ljudi, ki bi celo v cerkvi orglali ali peli sokolsko himno, kakor se je to dogodilo nekje na Kočevskem, pa najsi se tak celo domišlja, češ da je narodni delavec. V občini Kočevska Reka so krasni kraji za taborenje. Tudi mozeljski Slovenci bi bili veseli slovenske mladine, zlasti če bi jim z ročnim delom pomagali pri stavbi Prosvetnega doma in pri planiranju telovadišča na prostem. Zato že zdaj pravočasno opozarjamo, naj se pri sestavljanju sporeda za taborenje upošteva naša tako zapuščena, pa vendar tako lepa Kočevska. Pridite, da si ogledate Kočevsko Švico, pa vas ne bo srce vleklo na Gorenjsko! Glejte, iz Nemčije prihaja mladina, da tiste, ki se štejejo z njimi v eno, krepki in dviga; koliko bolj je dolžna naša mladina, da s svojim idealizmom in požrtvovalnostjo bodri tukajšnje slovenstvo in se ob njem tudi mladina navduši za krepko narodno delo! Pridite!

Dolenja vas. Gospod urednik, nič ne omenjate o svojem predavanju, ki ste ga imeli pri nas o Albancih. Zdaj, ko tam pokajo puške, vsaj nekaj vemo, kakšen narod je to, kako je svobodoljuben in bojevit. — Medtem smo imeli že kar dve igri, in sicer „Dve nevesti“ in prelepo zgodovinsko igro naših Korošcev „Miklovo Zelo“. Zlasti „Miklovo Zelo“ je vsem zelo uga-

Jala. Igralci so jo kar dobro odrezali, dasi je igra težka. Celo iz okolnih vasi, iz Ribnice in iz Vel. Lašče so prišli gledat, kako se bomo postavili. — Fantje se zdaj pripravljajo za nabor in dekleta že negujejo „pušeljce“. — Velikonočna procesija je bila zelo lepa. Fantje in dekleta so bili v krojih v procesiji in tudi gasilci so nastopili. K veličastnosti procesije je tudi vreme mnogo pripomoglo. Bog živi!

Pišejo

„Süd-Ost“ ugotavlja, da je med ministrskim predsednikom Cvetkovićem in dr. Mačkom prišlo do soglasnosti v načelnih vprašanjih. Hrvatska se bo vrnila v okvir svojih pravic, ki jih je imela pod bivšo monarhijo, s čimer ji bo omogočeno živeti svoje življenje. S tem so sanje voditelja Srbov, Pašića in drugih velikosrbijancev, dokončno dosanjane. Na mesto enotne države stopa federativna država, ki pa zato nikakor ne mora biti slabejša od dosedanje.

„Lidové listy“: Tukaj v Pragi se čudimo nedoslednosti Francije. V 20 letih si je iz nas napravila svojo podružnico in si menda domišljuje, da je tako stanje pri nas še vedno. Drugače si ne moremo misliti, kako si Francija dovoljuje, vmešavati se v naš sporazum z Nemčijo, ki je le nujni nasledek monakovskega sporazuma, ki ga je tudi Francija podpisala.

„Trgovski list“, ko poroča o žalostnem koncu Strojnih tovarn in livarn, pravi: Nočemo izrekat očitkov na nobeno stran, vendar pa tudi ne bi bilo prav, če ne bi vsaj na kratko konstatirali, kako Ljubljana gospodarsko nazaduje. Namesto livarne na Prulah bo gimnazija, namesto Tönnisove tovarne stanovanjske hiše, namesto nekdanje predilnice uradno poslopje, namesto cukrarne Ljudska kuhinja in še je nekaj podjetij, za katera se moramo bati, da bodo prenehala pri nas obratovati. Še ni to žalostno poglavje zaključeno. Menda bo res Ljubljana le študentovsko in uradniško mesto brez prave bodočnosti!

„Völkischer Beobachter“ piše, da je Jadran postal zaprto italijansko-jugoslovansko morje, ki bo v primeru vojne nepristopno za angleško mornarico.

„Koroški Slovenec“ piše: — Obveščeni smo, da po odloku notranjega ministra dr. Fricka vsa slovenska kulturna društva na Koroškem lahko svobodno delujejo v svojih področjih. Svoječasna odredba društv. komisarja, da morajo biti vsakokratni predsedniki organizacij potrjeni po krajevnem vodji nar. soc. stranke, nakar šele so izvoljeni, je razveljavljena. V smislu svoječasne rešitve pristojnega vodje tajne drž. policije se vsa v Slovenski prosvetni zvezi včlanjena društva enotno nazivajo „Slovensko kulturno društvo (ev. ime) v . . .“ — Slowenischer Kulturverein in . . .“ Vloga za enotna pravila bo v dogledni dobi rešena.

„Gorenjec“ poroča iz Kranja, Tržiča in iz Škofje Loke o nevzdržnem stanju, v kakršnem je zdaj tekstilno delavstvo, ki mu zaradi deviznih težkoč grozijo odpusti. Vsa posredovanja so za sedaj brez moči. Pritisk mora biti odnekod drugod. Enako je tudi v Kočevju in v vseh drugih tekstilnih tovarnah v Sloveniji.

Novice

Osebnosti. Upokojen je poštni ravnatelj v Ljubljani g. dr. Anton Vagaja. Za poštne ravnatelja je imenovan g. Jože Štukelj. — G. dr. Joža Herfort, doslej zdravnik Zdravstveno zadruga v Ponikvah pri Dobropolju, se je pre-

selil v Kranj kot zdravnik pri poslovalnici OUZD v Kranju. Na novem terišču želimo ljudomilemu g. zdravniku mnogo uspehov in sreče!

Birma v dekaniji Kočevje: 11. junija bo v Kočevju, 12. v Starem logu, 13. v Topli rebri, 14. v Polomu, 15. v Stari cerkvi, 16. v Koprivniku, 17. v Spodnjem logu, 18. v Mozlju, 19. v Borovcu, 20. v Kočevski Reki, 21. v Gotenici, 22. v Banjaloki, 21. v Zdihovem, 24. v Fari in 25. v Osilnici.

Rojak iz Morave pri Kočevski Reki, Matija Zidar, star 59 let, je umrl v Brooklynu, N. Y., v Sev. Ameriki. Doma ima še mater, brata in sestro.

Na Kočevskem se je obnovil „Kulturbund“, in sicer: Kočevje, Stara cerkev, Nemška Loka, Knežja Lipa, Maverle, Dolga vas, Šalka vas, Onek, Planina, Blatnik in Topla reber. V Sloveniji so Nemci obnovili vsega skupaj 30 krajevnih organizacij „Kulturbunda“. Z delovanjem bodo te organizacije pričele v tistem obsegu področja, ki ga imajo koroški Slovenci v Nemčiji.

Prašiči se bodo tudi letos cepili proti rdečici. Vsak posestnik, četudi še nima prašičev, pa jih namerava kupiti, in tisti, ki jih že ima, naj priglasi število prašičev za cepljenje svoji občini. Županstva pa imajo nalog, napraviti sezname do 26. aprila t. l. in jih v dveh dneh dostaviti okr. načelnstvu.

Sedemkrat Jaklitsch straši v tukajšnjem nemškem listu, ki spet vlači iz davno pretrohnelega groba ubogega grofa Blagaja, da bi vsaj ta bil rešilna slamica za tega ali onega posiljenca na Kočevskem, ki se tajajo kakor pomladni sneg. Ti ljudje, ki se sklicujejo na plesnive pergamente in sprhnele urbarje, namenoma pozabljajo, da je nemško-nasilje v srednjem veku imelo vso oblast nad slovenskim kmečkim ljudstvom povsod in ne samo na Kočevskem. Če bi Kočevsko ne bilo toliko odmaknjeno od središča slovenskega življenja, bi se tudi na Kočevskem bil nemški videz enako zabrisal kakor drugod. Ko so se Slovenci pokristjanili, je nemška duhovščina iz solnograške škofije v zvezi z nemško gosposko zatrla vsa slovenska imena kot poganska in jim vsilila razne Johannese (Janeze), Jackle, Michle, Urbane, Schusterje, Schneiderje itd. Ljudstvo samo in samó ljudstvo je poslovenjalo ta imena v Janežiče, Jakličje, Mikličje, Urbančičje, Šušteršičje, Žnidaršičje itd. Nemški pisarji, ki na srečo niso bili nacionalni zagrizenci, so po gosposkah in po farovžih pisali imena tako, kakor so jim bila povedana, in po pravopisu, kakor so si ga bili prikrojili, kakor Khreen, Khrenn, Khrön, Krön. Celo imena, kakor Tischler, Hofmann, Hofbauer itd. so čisto nedolžna glede določanja narodnosti, ker je bilo v splošni rabi nemško izrazoslovje za nekatere obrti in službe na gosposkih dvorih. Končnica -ič pa čisto določno dokazuje slovensko pripadnost, ker jo je slovensko ljudstvo samo sebi in le svojim po zdravem nagonu narodne zavesti pritakalo imenom, medtem ko je tujcu puščalo nedotaknjeno njegovo ime, da ga je tembolj odrinilo od sebe in svojih. Tisti, ki štejejo Jakličje po srednjeveških zapisih med Nemce, res ne spadajo drugam, kakor v „otroško sobo znanstvenih začetnikov“. Dr. B.

Nemci v Jugoslaviji so začeli s kulturnimi zborovanji in prireditvami tudi v Sloveniji. V petek 31. m. m. so imeli kar v 32 krajih otvoritev podružnic „Švabsko-nemške kulturne zveze“. Zagrebške „Deutsche Nachrichten“ so k temu zapisale: „Začenja se novo poglavje kulturnega življenja Nemcev v Sloveniji. . . Podružnice morajo biti zbiralnice naših nemških rojakov.“

Prvi nemški kulturni dan v Jugoslaviji je nemško kulturno društvo priredilo v Novem Sadu. Najprej je predsednik „Kulturbunda“, Johann Keks, odprl razstavo nemške umetnosti

Misel na družinsko življenje v lastni hišici je mikavnejša, kakor pa prihodnost v stanovanjskih kasarnah. Inž. Zd. Sedhor.

v Jugoslaviji. Nato je bila v veliki dvorani slavnostna akademija. Opoldne so imeli Nemci skupen obed. — Tako Nemci. In pri nas? Kakor da nam je narodna vest popolnoma zamrla. Za naše prosvetno delo, za naše prosvetne domove, za kar najtesnejše stike s kočevskimi Slovenci — pa nas ni volja ne zanimanja. So celo imoviti in ugledni ljudje, ki še do danes niso plačali bore naročnine! Neki bivši minister se je po treh mesecih na naše terjanje naročnine odrezal: „Nisem naročil.“ Na neštete prošnje za podpore smo dobili komaj toliko, da smo tiskarno potolažili! Zato prosimo, ne odlašajte s plačanjem naročnine in pridobivajte nam novih naročnikov in podpor! „Koč. Slovenec“ je zdaj bolj kot kedaj prej potreben na Kočevskem.

Nemško in madžarsko časopisje v Vojvodini je bolje urejevano, številnejše in ima več plačujočih naročnikov, kakor pa srbsko in hrvatsko. Madžari imajo kar štiri, Nemci pa dva dnevnika. Poleg tega pa imajo Nemci kar 40 tednikov in mesečnikov, Madžari pa 30. — Slovenci na Kočevskem pa komaj s „Kočevskim Slovincem“ rinemo naprej. In vendar je naše ljudstvo tukaj tako potrebno slovenske besede! Kolikor bolj je kdo siromašen, toliko požrtvovalnejši je. Neka revna ženica, ko je prišla plačat naročnino, je odrinila svoj dar, rekoč: „Tako lepo pišete za nas slovenske reveže, da bi rada dala več, pa ne morem. Vem, da gre tudi Vam trda.“ Presodite vrednost tega „vdovinega vinarja“, pa se vam bodo ovlažile oči, četudi niste sentimentalni, seveda če vam ni srce popolnoma zakrknjeno.

Skoraj vsi diplomatski zastopniki bivše CSR v tako imenovanih demokratičnih državah in v Rusiji so odklonili, izročiti svoje posle in pisarne nemškemu zastopnikom. Bajje namerava dr. Beneš sestaviti na tujih tleh posebno čl. vlado, češ da je kapitulacija dr. Hacha protustavna. Ta mesec se bo vrnil v Ameriki kongres Čehov in Slovakov, ki bo sklepal tudi o tem vprašanju. — Pri vsem svojem delu pa naj nikar ne pozabijo, da so se ideje Tyrša, Masaryka in Lje-nina že preživle!

Pražki nogometni klub „Slavia“ je dobil povabilo, da se udeleži nogometne tekme v Bukureštu, pa nemške oblasti Čehom niso dovolile odhoda iz Prage.

Razglednik

Italijanščina se bo poslej poučevala kot obvezen predmet v vseh šolah v Nemčiji.

Lord Runciman, o katerem so Čehi upali, da bo nepristransko vodil sudetsko-češki spor k pomiritvi in spravi, je dobil od Nemcev priznanje s tem, da so v nekaterih sudetskih mestih imenovali ulice z njegovim imenom.

Neki francoski časnikar je v parlamentnem poslopiju javno oklofotal bivšega ministrskega predsednika Leona Bluma, ki je s svojo „ljudsko fronto“ spravil Francijo ob ves kredit v Evropi.

Na poslopje nemškega poslaništva v Santi-ago de Chile je bil izvršen bombni atentat.

Stalni odbor angleškega parlamenta je z večino glasov končno odpravil srednjeveško postavbo kaznovanja s palicami.

Iščem mlado dekle

k majhni boljši družini v Kočevju. Ponudbe naj se pošiljajo uredništvu „Kočevskega Slovence“.

Ljudska posojilnica v Kočevju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

sprejema in nove hranilne vloge obrestuje po 4%,
daje kratkoročna posojila proti zastavi ali poroštvo.

Za varnost jamči neomejeno poroštvo njenih članov in lastno premoženje.

Zveza lesnih domaćih obrti

r. z. z. o. z.

trgovski oddelek v Sodražici

Prodaja na debelo in na drobno
vse vrste lesnih izdelkov za go-
spodarstvo in gospodinjstvo kot
tudi razne igrače.

Cenik na razpolago.

Cene zmerne in solidne.